

ข้อมูลเพื่อการพัฒนาพื้นที่ตำบล

ละหาร

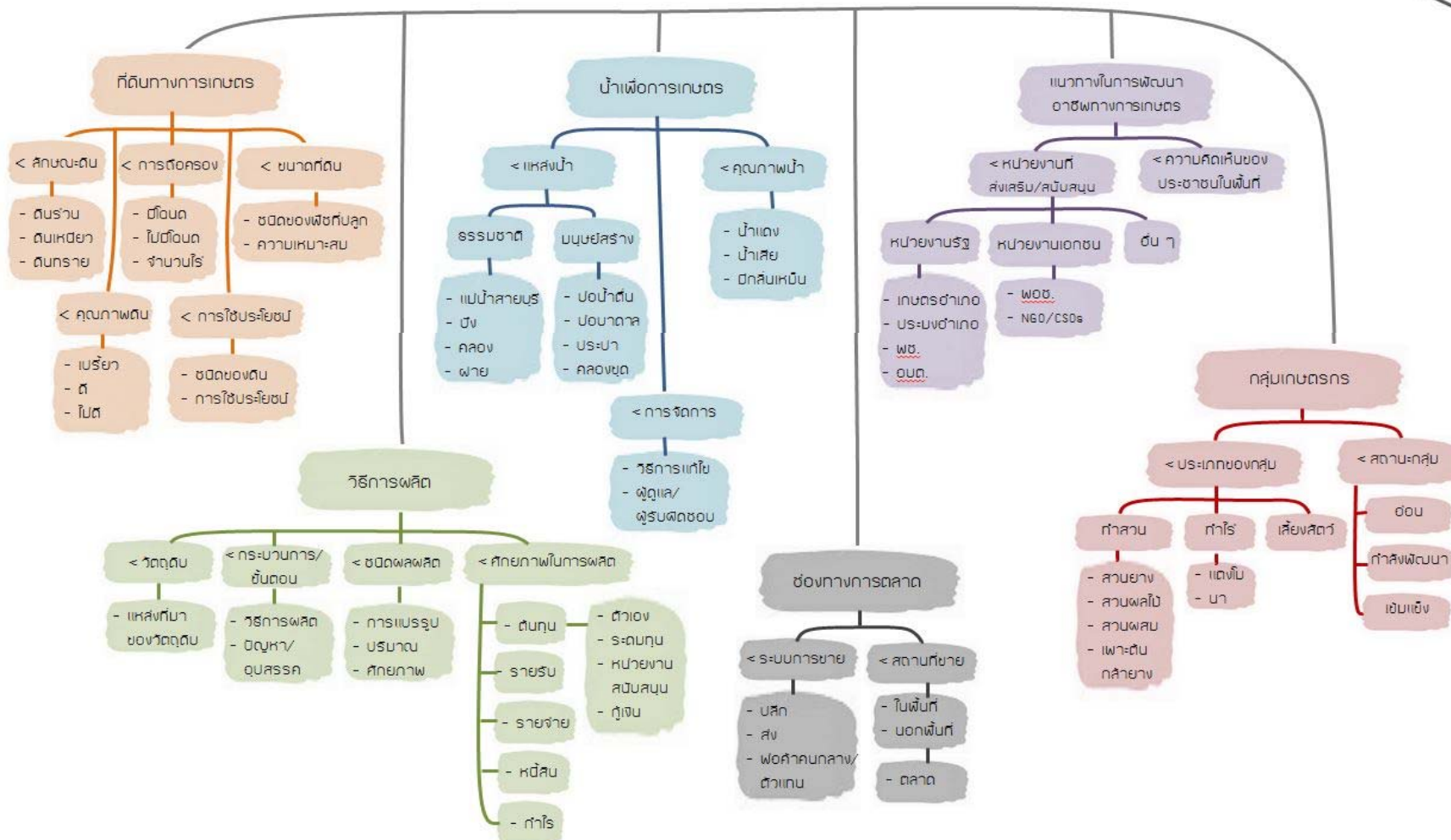
อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

โครงการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูชายแดนใต้ (ชชต.) ร่วมกับ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สนับสนุนโดย ธนาคารโลก

กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดการพัฒนาอาชีพทางการเกษตร ตำบลละหาร

ชุดคำถาม

ชุดคำถามและเครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำข้อมูลครั้งนี้

แนวทางการพัฒนาอาชีพทางการเกษตร ตำบลละหาร อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

ประเด็นหลัก (Topic) ประเด็นย่อย (Subtopic)	ประเด็นคำถามหลัก (Key Question) ประเด็นคำถามย่อย (Question)	เครื่องมือ/ วิธีการศึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	*ผลการดำเนินงาน
1. ที่ดินทางการเกษตร 1.1 ลักษณะดิน - ดินร่วน - ดินเหนียว - ดินทราย	- ชุมชนมีพื้นที่เท่าไร - ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่เป็นอย่างไร - มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างไร (เช่น ที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย พื้นที่สาธารณประโยชน์)	- ผังทรัพยากร แสดงโครงสร้างพื้นฐาน ที่อยู่อาศัย และทรัพยากรในชุมชนแต่ละชนิด/ ประเภทเป็นอย่างไร	- ผู้นำชุมชน - เกษตรกร - อาสาสมัครเกษตรกรประจำหมู่บ้าน/ ตำบล (อกม.)	
1.2 คุณภาพดิน - เปรี้ยว - ดี - ไม่ดี	- คุณภาพของที่ดินทำกินเป็นอย่างไร - มีปัญหาหรือไม่? และแก้ไขอย่างไร	- ข้อมูลมือสอง - แผนภูมิแสดงปริมาณพืชแต่ละชนิด	- เกษตรอำเภอ - อบต. - อาสาสมัครเกษตรกรประจำหมู่บ้าน/ ตำบล (อกม.)	
1.3 การถือครอง - มีโฉนด - ไม่มีโฉนด - จำนวนไร่	- ลักษณะการถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดินมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือไม่? อย่างไร?	- การสัมภาษณ์/ สทนากลุ่ม	- ผู้นำชุมชน - เกษตรกร - อาสาสมัครเกษตรกรประจำหมู่บ้าน/ ตำบล (อกม.)	

ประเด็นหลัก (Topic) ประเด็นย่อย (Subtopic)	ประเด็นคำถามหลัก (Key Question) ประเด็นคำถามย่อย (Question)	เครื่องมือ/ วิธีการศึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	*ผลการดำเนินงาน
1.4 การใช้ประโยชน์ - ชนิดของดินแต่ละชนิด - การใช้ประโยชน์		- การสัมภาษณ์/ สันทนากลุ่ม	- ผู้นำชุมชน - เกษตรกร - อาสาสมัครเกษตรกรประจำหมู่บ้าน/ ตำบล (อกม.)	
1.5 ขนาดที่ดิน - ชนิดของพืชที่ปลูก - ความเหมาะสม	- ขนาดของที่ดินกับชนิดพืชพันธุ์ที่ปลูกมีความเหมาะสมหรือไม่? อย่างไร?	- การสัมภาษณ์/ สันทนากลุ่ม	- ผู้นำชุมชน - เกษตรกร - อาสาสมัครเกษตรกรประจำหมู่บ้าน/ ตำบล (อกม.)	
2. น้ำเพื่อการเกษตร 2.1 แหล่งน้ำ - ธรรมชาติ ○ แม่น้ำสายบุรี ○ บึง ○ คลอง ○ ฝาย - มนุษย์สร้างขึ้น ○ บ่อน้ำตื้น ○ บ่อบาดาล ○ ประปา ○ คลองขุด	- ชุมชนมีแหล่งน้ำประเภทใดบ้าง? แต่ละประเภทชาวบ้านมีการใช้ประโยชน์อย่างไร? - มีการจัดการการใช้ประโยชน์อย่างไร? - รัฐบาล/ หน่วยงานได้เข้ามาสร้างหรือเปลี่ยนแปลงระบบน้ำในชุมชนหรือไม่? อย่างไร? และมีผลกระทบอย่างไร?	- การสัมภาษณ์/ สันทนากลุ่ม	- ผู้นำชุมชน - เกษตรกร - อาสาสมัครเกษตรกรประจำหมู่บ้าน/ ตำบล (อกม.)	
2.2 คุณภาพน้ำ	- คุณภาพของน้ำเป็นอย่างไร?	- การสัมภาษณ์/ สันทนากลุ่ม	- ผู้นำชุมชน	

ประเด็นหลัก (Topic) ประเด็นย่อย (Subtopic)	ประเด็นคำถามหลัก (Key Question) ประเด็นคำถามย่อย (Question)	เครื่องมือ/ วิธีการศึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	*ผลการดำเนินงาน
- น้ำแดง - น้ำเสีย - มีกลิ่นเหม็น	- มีวิธีการดูแลรักษาแหล่งน้ำหรือไม่? อย่างไร?		- เกษตรกร - อาสาสมัครเกษตรกรประจำหมู่บ้าน/ ตำบล (อกม.)	
2.3 การจัดการ - วิธีการแก้ไข - ผู้ดูแล/ผู้รับผิดชอบ	- ปริมาณน้ำ/ ฝนต่อปี เป็นอย่างไร? เพียงพอต่อการใช้ในชุมชนและทำการเกษตรหรือไม่ - วิธีการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำเป็นอย่างไร?	- การสัมภาษณ์/ สันทนากลุ่ม	- ผู้นำชุมชน - เกษตรกร - อาสาสมัครเกษตรกรประจำหมู่บ้าน/ ตำบล (อกม.)	
3. วิธีการผลิต 3.1 ชนิดผลผลิต - การแปรรูป - ปริมาณ - ศักยภาพ	- คนในชุมชนประกอบอาชีพอะไรบ้าง? - แต่ละอาชีพมีจำนวนกี่คน/ ครัวเรือน และมีรายได้เฉลี่ยเท่าไร - อาชีพหลัก-รองของคนในชุมชนคืออะไร? ใช้ทุนในชุมชนเป็นหลักหรือพึ่งพิงจากภายนอกชุมชน - ช่วงที่ว่างจากอาชีพหลักมีการทำอาชีพเสริมหรือไม่ คืออะไร?	- ภูมิตินด้านอาชีพ/ การผลิตของชุมชนในรอบปี - กราฟ/ แผนภูมิ แสดงสัดส่วนการประกอบอาชีพ	- ผู้นำชุมชน - เกษตรกร	
3.2 กระบวนการ/ขั้นตอน - วิธีการผลิต - ปัญหา/ อุปสรรค	- กระบวนการผลิตของแต่ละอาชีพเป็นอย่างไร? มีปัญหา-อุปสรรคอย่างไรบ้าง	- การสัมภาษณ์/ สันทนากลุ่ม	- ผู้นำชุมชน - เกษตรกร	
3.3 วัตถุดิบ - แหล่งที่มาของวัตถุดิบ	- วัตถุดิบที่ใช้เป็นอย่างไร? มาจากในหรือนอกชุมชน	- การสัมภาษณ์/ สันทนากลุ่ม	- ผู้นำชุมชน - เกษตรกร	
3.4 ศักยภาพในการผลิต	- ศักยภาพของแต่ละกลุ่มเป็นอย่างไร (ต้นทุน รายรับ	- การสัมภาษณ์/ สันทนากลุ่ม	- ผู้นำชุมชน	

ประเด็นหลัก (Topic) ประเด็นย่อย (Subtopic)	ประเด็นคำถามหลัก (Key Question) ประเด็นคำถามย่อย (Question)	เครื่องมือ/ วิธีการศึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	*ผลการดำเนินงาน
- ต้นทุน ○ ตัวเอง ○ ระดมทุน ○ หน่วยงานสนับสนุน ○ กู้เงิน - รายรับ - รายจ่าย - กำไร - หนี้สิน	รายจ่าย กำไร และหนี้สินของกลุ่ม)		- เกษตรกร	
4. ช่องทางการตลาด 4.1 ระบบการขาย - ปลีก - ส่ง - พ่อค้าคนกลาง/ ตัวแทน	- ระบบการขายของกลุ่มเป็นอย่างไร	- การสัมภาษณ์/ สันทนากลุ่ม	- ผู้นำชุมชน - เกษตรกร	
4.2 สถานที่ขาย - ในพื้นที่ - นอกพื้นที่ เช่น ตลาด	- สถานที่จำหน่ายของกลุ่มคือที่ใด และเป็นอย่างไร?	- การสัมภาษณ์/ สันทนากลุ่ม	- ผู้นำชุมชน - เกษตรกร	
5. กลุ่มเกษตรกร 5.1 ประเภทของกลุ่ม - ทำสวน ○ สวนยาง	- กลุ่ม/ องค์กรในชุมชนมีอะไรบ้าง? มีบทบาทอย่างไร? - เครือญาติและสายตระกูลหลักในชุมชนมีอะไรบ้าง? สัมพันธ์กันอย่างไร? - ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำในชุมชนเป็นอย่างไร? (ผู้นำ	- การสัมภาษณ์/ สันทนากลุ่ม	- ผู้นำชุมชน - เกษตรกร	

ประเด็นหลัก (Topic) ประเด็นย่อย (Subtopic)	ประเด็นคำถามหลัก (Key Question) ประเด็นคำถามย่อย (Question)	เครื่องมือ/ วิธีการศึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	*ผลการดำเนินงาน
☐ สวนผลไม้ ☐ สวนผสม ☐ เพาะต้นกล้ายาง - ทำไร่ ☐ แต่งโม ☐ นา - เลี้ยงสัตว์	ทางการ ธรรมชาติ ศาสนาหรือจิตวิญญาณ)			
5.2 สถานะกลุ่ม - อ่อน - กำลังพัฒนา - แข็งแรง	- สถานะของกลุ่มที่มีอยู่ในชุมชนเป็นอย่างไร? เพราะอะไรถึงเป็นเช่นนั้น	- การสัมภาษณ์/ สทนากลุ่ม	- ผู้นำชุมชน - เกษตรกร	
6. แนวทางในการพัฒนาอาชีพทางการเกษตร 6.1 หน่วยงานที่ส่งเสริม/ สนับสนุน - หน่วยงานรัฐ ☐ เกษตรอำเภอ ☐ ประมงอำเภอ ☐ พช. ☐ อบต. - หน่วยงานเอกชน ☐ พอช.	- การสนับสนุนการดำเนินงานที่ผ่านมาของหน่วยงานเป็นอย่างไร? - ศักยภาพ/ ปัญหา-อุปสรรค/ โอกาส/ และข้อจำกัดของหน่วยงานเป็นอย่างไร? - แผนการดำเนินงานในอนาคตของแต่ละหน่วยงานเป็นอย่างไร?	- SWOT - การสัมภาษณ์/ สทนากลุ่ม	- หน่วยงานรัฐ ☐ เกษตรอำเภอ ☐ ประมงอำเภอ ☐ พช. ☐ อบต. - หน่วยงานเอกชน ☐ พอช. ☐ NGO/ CSOs	

ประเด็นหลัก (Topic) ประเด็นย่อย (Subtopic)	ประเด็นคำถามหลัก (Key Question) ประเด็นคำถามย่อย (Question)	เครื่องมือ/ วิธีการศึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	*ผลการดำเนินงาน
O NGO/ CSOs - อื่น ๆ				
6.2 ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่	- การประกอบอาชีพทางการเกษตรของชุมชนที่ผ่านเป็นอย่างไร? - ปัญหา-อุปสรรค/ ข้อจำกัดของการทำงานเป็นอย่างไร? - เสนอแนวทางเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน ควรเป็นอย่างไร?	- การสัมภาษณ์/ สันทนากลุ่ม	- ผู้นำชุมชน - เกษตรกร	

ข้อมูลพื้นที่

1. ข้อมูลพื้นที่ตำบลละหาร

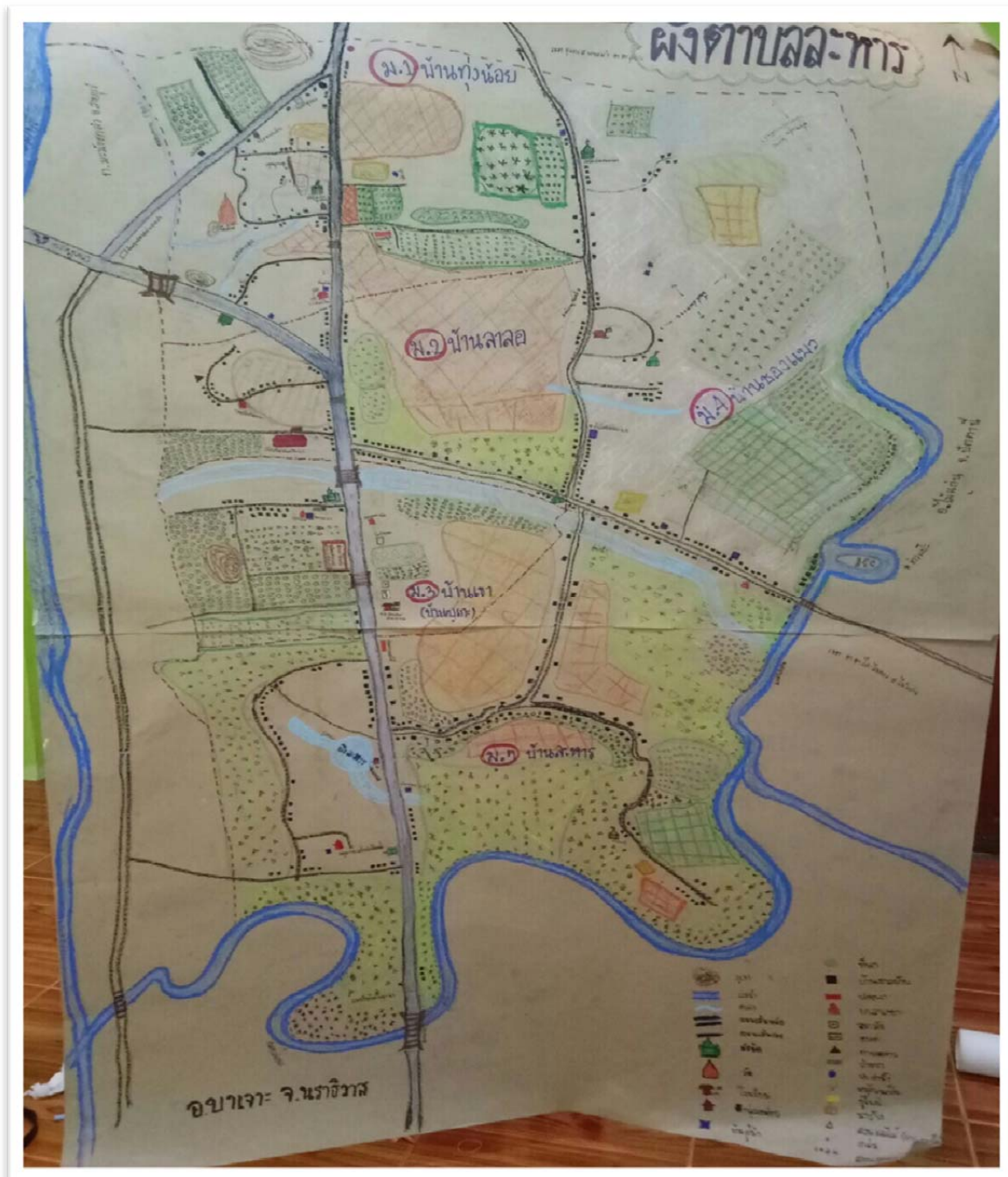
► ระยะเวลาในการศึกษา

ระหว่างวันที่ 4-13 มิถุนายน 2560

► วิธีการศึกษา

การเก็บข้อมูล	เครื่องมือ	กลุ่มเป้าหมาย/สถานที่
การสัมภาษณ์	แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง	จนท.หน่วยงานรัฐ ท้องถิ่น ท้องที่ แกนนำเกษตรกร
การสำรวจพื้นที่	การสอบถาม/การสัมภาษณ์	-พื้นที่สวนและไร่
การประชุมเชิงปฏิบัติการมีส่วนร่วม	แผนผังตำบล	ชาวบ้าน ผู้นำในชุมชน และตัวแทน เกษตรกรแต่ละหมู่บ้าน
การสัมภาษณ์	ปฏิทินฤดูกาลผลิต	ตัวแทนกลุ่มเกษตรกร ชาวบ้าน
การสัมภาษณ์	ตารางกลุ่ม/องค์กรในชุมชน	ตัวแทนกลุ่มเกษตรกร ชาวบ้าน
การสัมภาษณ์	ตารางข้อมูลการทำมาหากินและ เศรษฐกิจ	ตัวแทนกลุ่มเกษตรกร ชาวบ้าน

2. แผนผังตำบลละหาร

3. ข้อมูลพื้นที่ตำบล

3.1 กายภาพ

1) ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

ที่ตั้งของตำบลละหาร มีพื้นที่ประมาณ 12.09 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,556 ไร่ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสายบุรีประมาณ 5 กิโลเมตร

ทิศเหนือ	มีพื้นที่ติดต่อดำบลตะลุ่ม	อำเภอสายบุรี	จังหวัดปัตตานี
ทิศใต้	มีพื้นที่ติดต่อดำบลปะลุสา	อำเภอบาเจาะ	จังหวัดนราธิวาส
ทิศตะวันออก	มีพื้นที่ติดต่อดำบลไม้แก่น	อำเภอไม้แก่น	จังหวัดนราธิวาส
ทิศตะวันตก	มีพื้นที่ติดต่อดำบลมะนังดาลำ	อำเภอสายบุรี	จังหวัดปัตตานี

2) ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลละหาร มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสูง มีภูเขา มีแม่น้ำสายบุรีไหลผ่าน หมู่ที่ 5 บ้านละหาร เหมาะแก่การเกษตร ในบางพื้นที่เมื่อเกิดในตกหนักก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมขัง จำนวนหมู่บ้านมี 5 หมู่บ้าน

3.2 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้นแถบมรสุม (Am) คือมีฝนตกชุกสลับกับฤดูแล้งสั้น ๆ ภาคใต้ไม่มีฤดูหนาว เนื่องจากอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือทำให้ฝนตกชุกตลอดทั้งปี ซึ่งมีภูมิอากาศของภาคใต้ค่อนข้างร้อน อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 27° C มี 2 ฤดูเช่นเดียวกับภาคกลาง คือ

ฤดูฝนช่วงเดือนพฤษภาคม-พฤศจิกายน เดือนที่อากาศร้อนที่สุดคือเมษายน อุณหภูมิประมาณ 39° C

ฤดูแล้งช่วงเดือนพฤศจิกายน-เมษายน เดือนที่อากาศเย็นที่สุดคือ มกราคม อุณหภูมิประมาณ 26 °C

3.3 ลักษณะของดิน

ลักษณะดินโดยทั่วไปเป็นดินเหนียวปนทราย ประมาณ 50% ดินลูกรังประมาณ 10 % ลักษณะดินร่วนปนทราย ประมาณ 40%

3.4 ลักษณะของแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำที่ใช้สำหรับ อุปโภค-บริโภค ในพื้นที่ส่วนมากประชาชนได้ขุดบ่อน้ำขึ้นใช้เองเพื่อเพียงพอกับการอุปโภคและบริโภคของประชาชนในแต่ละครัวเรือน รวมทั้งในพื้นที่มีแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีดังนี้

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- แม่น้ำ 1 สาย

- ลำคลอง	1	แห่ง
- บึง	2	แห่ง
- ห้วย	1	แห่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝาย	1	แห่ง
- บ่อน้ำตื้น	6	บ่อ
- บ่อน้ำโยก	1	แห่ง
- สระ	1	แห่ง

3.5 ลักษณะของไม้และป่าไม้

ในพื้นที่ตำบลละหารไม่มีป่าไม้ดกดิบ แต่มีป่าไม้ที่ชาวบ้านปลูกลักษณะของไม้เป็นไม้ที่ใช้ประโยชน์ได้

3.6 การเมือง/การปกครอง

พื้นที่ตำบลละหาร มีทั้งหมด 5 หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้าน มีผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นตัวแทนของหมู่บ้าน ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างของ อบต. ประชาชนให้ความร่วมมือด้านการเลือกตั้งเป็นอย่างดี เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาอบต. ในปี พ.ศ. 2556 ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งนายก อบต. 2,840 คน จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น 3,357 คน คิดเป็นร้อยละ 84.60 จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภา อบต. 2,837 คน จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น 3,352 คน คิดเป็นร้อยละ 84.64 ปัญหาการแข่งขัน การเมืองค่อนข้างสูง มีจุดที่น่าสังเกตคือมีการย้ายเข้าย้ายออกช่วงที่มีการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นกาเลือก ผู้ใหญ่บ้านสมาชิกสภา นายกอบต. โดยเฉพาะการคัดเลือกผู้ใหญ่บ้าน การแก้ไขปัญหของ อบต. คือขอความร่วมมือ ผู้นำ เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบให้ระมัดระวัง สอดส่องพฤติกรรมและให้รายงานอำเภอทราบ การ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับข้อกฎหมายของการเลือกตั้งที่กระทำได้และทำไม่ได้ให้ ประชาชนได้รับทราบ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นก็ได้พยายามแก้ไข ในการประชุมประชาคมท้องถิ่นทุกหมู่บ้านใน เขตตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาอบต. จากผลการประชุมทุกครั้ง ที่ อบต. จัดขึ้น มีประชาชนสนใจเข้าร่วม ประชุมรวมทั้งแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายส่งผลให้ อบต. ดำเนินงานตามความต้องการของประชาชน และ ประชาชนได้รับและมีส่วนร่วมในการพัฒนาอบต. นอกจากนี้ อบต. ได้จัดโครงการอบรมศึกษา ดูงาน ของคณะ ผู้บริหาร สมาชิกสภา อบต. พนักงาน อบต. อสม. และกรรมการชุมชน โครงการอื่นๆ สำหรับประชาชนอีก หลายโครงการ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้มาพัฒนา อบต. ให้เจริญเท่าเทียมกับ อบต. อื่นๆ และ อบต. มีโครงการจัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โครงการบางโครงการต้อง ระบุไว้เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ มีอัตรากำลังพนักงาน อบต. จำกัด ไม่เพียงพอต่อการตอบสนอง ความต้องการของประชาชนในด้านบริการโดยอบต. แบ่งเขตการปกครองดังนี้

เขตการปกครอง ดิมเป็นสภาตำบล และได้ยกฐานะจากสภาตำบลเป็น อบต. พ.ศ. 2539 ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฎีกา เล่มที่ 113 ตอนพิเศษ 52 ง ลงวันที่ 25 ธ.ค. พ.ศ. 2539 เป็นองค์การบริหาร

ส่วนตำบลละหาร ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 มีพื้นที่ 12.09 ตารางกิโลเมตรตำบลละหาร หรือประมาณ 7,556 ไร่ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสายบุรีประมาณ 5 กิโลเมตร และห่างจากตัวจังหวัดปัตตานี 54 กม.

อาณาเขตของ อบต.ตำบลละหาร

ทิศเหนือ	มีพื้นที่ติดต่อดำบลตะลุบัน อำเภอสายบุรี	จังหวัดปัตตานี
ทิศใต้	มีพื้นที่ติดต่อดำบลปะลูกาสาเกาะ อำเภอบาเจาะ	จังหวัดนราธิวาส
ทิศตะวันออก	มีพื้นที่ติดต่อดำบลไม้แก่น อำเภอไม้แก่น	จังหวัดนราธิวาส
ทิศตะวันตก	มีพื้นที่ติดต่อดำบลมะนังดาลำ อำเภอสายบุรี	จังหวัดปัตตานี

อบต.แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งน้อย	1,125	ไร่
หมู่ที่ 2 บ้านลาลอ	1,250	ไร่
หมู่ที่ 3 บ้านเขา	977.50	ไร่
หมู่ที่ 4 บ้านช่องแมว	1,687.50	ไร่
หมู่ที่ 5 บ้านละหาร	2,500	ไร่

3.7 ประชากร

ประชากรและครัวเรือนตำบลละหาร มีประชากรทั้งสิ้น 5,421 คน แยกเป็นชาย 2,604 คน หญิง 2,817 คน ครัวเรือน 1,244 หลังคา

- นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 96
- นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 4

ตารางแสดงจำนวนประชากรและครัวเรือนในตำบลละหาร จำแนกรายออกรายหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)			ครัวเรือน(หลังคา)
		ชาย	หญิง	รวม	
1	บ้านทุ่งน้อย	485	515	1000	258
2	บ้านลาลอ	494	500	994	245
3	บ้านเขา	364	397	761	174
4	บ้านช่องแมว	592	657	1,249	270
5	บ้านละหาร	669	748	1,417	297
รวม		2,604	2,817	5,421	1,244

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอสายบุรี (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2560)

จำนวนผู้สูงอายุตามช่วงชั้นบันไดในตำบล

อายุ-ปี	จำนวน-คน	เงินที่รับ/ต่อคน/เดือน
60-69	322	600
70-79	168	700
80-89	90	800
90 ขึ้นไป	16	1,000

ที่มา : นักพัฒนาชุมชน (ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2559)

3.8 ระบบบริการพื้นฐาน

1) การคมนาคมขนส่ง

ในพื้นที่ตำบลละหารมีเส้นทางคมนาคมที่เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ร้อยละ 70 เป้าหมายคือให้ได้มากกว่าร้อยละ 100 โดยผู้บริหารมีนโยบายที่จะดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กทุกสาย ปัญหาคือ งบ.ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากบางพื้นที่ยังไม่เป็นที่สาธารณะ และงบประมาณในการดำเนินการไม่เพียงพอต่อการก่อสร้างได้ทุกสาย ปัจจุบัน พื้นที่ตำบลละหารมีเส้นทางคมนาคม ดังนี้

การคมนาคม การจราจร

เส้นทางคมนาคมที่ติดต่อเขตพื้นที่ตำบลละหารและพื้นที่ใกล้เคียง

- ทางหลวงแผ่นดิน 42 ถนนเพชรเกษม สายปัตตานี-นราธิวาส
- สะพาน จำนวน 1 สะพาน
- การจัดการขนส่งมวลชน ประกอบด้วย
- รถโดยสารประจำทาง - สายนราธิวาส - หาดใหญ่
 - สายโกลก - กทม.
 - สายโกลก - ภูเก็ต
 - สายโกลก - สมุย

ถนน

ถนนในความรับผิดชอบของ อบจ. จำนวน 1 สาย

สภาพถนน	คอนกรีต	จำนวน - สาย ระยะทาง - กม.
	แอสฟัลต์ติก	จำนวน 1 สาย ระยะทาง 2 กม.
	ลูกรัง	จำนวน - สาย ระยะทาง - กม.

ถนนในความรับผิดชอบของทางหลวงชนบท จำนวน 3 สาย

สภาพถนน	คอนกรีต	จำนวน - สาย ระยะทาง - กม.
---------	---------	---------------------------

แอสฟัลต์ติก	จำนวน 3 สาย ระยะทาง 6.8 กม.
ลูกรัง	จำนวน - สาย ระยะทาง - กม.
ถนนของท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลละหาร จำนวน	
สภาพถนน	คอนกรีต จำนวน 46 สาย ระยะทาง - กม.
แอสฟัลต์ติก	จำนวน 1 สาย ระยะทาง - กม.
ลูกรัง	จำนวน 28 สาย ระยะทาง - กม.

2) การไฟฟ้า

การขยายเขตไฟฟ้า ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้เกือบทุกครัวเรือน คิดเป็น 97 เปอร์เซ็นต์ ปัญหาคือไฟฟ้าส่องสว่างทางหรือที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด เนื่องจากพื้นที่ที่มีความต้องการให้ติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างนั้นยังไม่เป็นที่สาธารณะ องค์การฯยังไม่สามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกับถนน การแก้ปัญหา คือ ประสานความร่วมมือกันในหลายๆฝ่ายเพื่อที่จะทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ และวิธีการที่จะดำเนินการแก้ไข ทั้งนี้ อบต.ก็ได้ตั้งงบประมาณในส่วนนี้ไว้ และได้แจ้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงเหตุผลเพื่อที่จะได้ช่วยกันแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน ปัจจุบันในพื้นที่ตำบลละหารมีไฟฟ้าใช้ ดังนี้

- ครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ 1150 ครัวเรือน
- ไฟฟ้าสาธารณะ 760 จุด

3) การประปา

ระบบการประปาในพื้นที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่เนื่องจากประสบปัญหาด้านน้ำแดงแต่ทาง อบต. ได้นำโครงการน้ำประปาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนต่อไป

3.9 ระบบเศรษฐกิจ

1) การเกษตร ประชากรตำบลละหาร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา สวนผลไม้ เลี้ยงสัตว์

2) การประมง ในพื้นที่ไม่มีการประมง

3) การปศุสัตว์ เป็นการประกอบกิจการในลักษณะเลี้ยงในครัวเรือนเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม เช่น ไก่ เป็ด โค

4) การบริการ สถานิชนสง 1 แห่ง นราธิวาส - หาดใหญ่

5) การท่องเที่ยว ในพื้นที่ไม่มีแหล่งท่องเที่ยว

6) อุตสาหกรรม ไม่มีในพื้นที่

7) การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ มีร้านค้าและร้านซ่อมต่าง 98 แห่ง

8) แรงงาน ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพกรีดยาง รับจ้างทั่วไป รวมทั้งไปรับจ้างทำงานนอกพื้นที่ และ ไปต่างประเทศ เพราะในพื้นที่ไม่มีสถานที่ประกอบการ ที่สามารถจ้างแรงงานเยอะๆได้

3.10 ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

1) การนับถือศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ นับถือศาสนา อิสลาม เป็นร้อยละ 96 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 4

2) ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ อิสลาม
- ประเพณีการถือศีลอดเดือนรอมฎอน
- ประเพณีการกวนอาซุร
- ประเพณีวันสงกรานต์
- ประเพณีวันซักระ

3) ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนในพื้นที่ตำบลได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่

- กระเช้าประดิษฐ์
- กระเป๋าย่านลิเภา
- การทำบุญ-ซื้อกะ(ไซ-ส้ม)
- กระบวยตักน้ำ
- เสวียนหม้อ(ที่รองกันหม้อ)
- กรรณกโบราณจากวัสดุกิ่งมะพร้าว
- เสื่อกระจูด
- การทำลูกประคำ
- การทำมีจากเศษเหล็กวัสดุเหลือใช้
- การทำส้ม(บอดอ)สำหรับจับปลาน้ำจืด

ภาษาถิ่น ส่วนมาร้อยละ 90 % สื่อสารภาษามลายู

4) สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ประชาชนในพื้นที่ได้ผลิตของใช้พื้นเมืองขึ้นใช้ในครัวเรือนและเหลือเอาไว้จำหน่ายทั่วไป ได้แก่ เครื่องจักรสาน, เสวียนหม้อ

3.11 ทรัพยากรธรรมชาติ

1) น้ำ ที่ใช้ในการอุปโภค-บริโภค เป็นน้ำบ่อที่ชาวบ้านได้ขุดกันเองในแต่ละบ้าน ซึ่งก็มีใช้กันอย่างเพียงพอ

2) ป่าไม้ ในพื้นที่ไม่มีป่าไม้

3) ภูเขา ในพื้นที่มีภูเขาอยู่บางส่วนแต่ปัจจุบันนี้กำลังจะหมดไป

4) คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่ของตำบลละหารส่วนมากเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูก ที่อยู่อาศัยและร้านค้า สถานประกอบการ และพื้นที่สาธารณะมีเป็นบางส่วน ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ได้แก่ ดิน น้ำ ต้นไม้ อากาศไม่มีมลพิษ น้ำอุปโภค-บริโภคมีใช้อย่างเพียงพอ

3.12 สภาพทางเศรษฐกิจ

1) อาชีพ ตำบลละหาร เป็นตำบลที่มีพื้นที่เป็นที่ราบสูง และมีภูเขา ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย รับราชการ นอกจากนี้ตำบลละหารเป็นตำบลที่มีความเจริญ ซึ่งมีทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๔๒ เป็นเส้นทางหลัก และเป็นตำบลที่มีเขตติดต่อกับเทศบาลตำบลละบูลัน โดยมีพื้นที่ทางการเกษตร แบ่งเป็น

พื้นที่ทำนา	จำนวน	59 ไร่
พื้นที่ทำสวน	จำนวน	6,008 ไร่
พื้นที่ทำไร่	จำนวน	212 ไร่

2) รายได้ประชากรในตำบล

หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนคน	แหล่งรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
			อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ปลูกเลี้ยงหาเอง		
หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งน้อย	243	973	148,020	41,969	27,619	21,600	170,372	50,800
หมู่ที่ 2 บ้านลาดอ	240	976	199,697	43,023	35,470	16,455	222,315	63,306
หมู่ที่ 3 บ้านบูกะ	165	736	207,208	47,392	21,919	26,514	270,287	63,185
หมู่ที่ 4 บ้านช่องแมว	265	1,206	179,561	72,276	93,211	11,750	192,344	46,713
หมู่ที่ 5 บ้านละหาร	277	1,364	159,469	36,175	27,242	19,467	182,231	45,262
รวม	1,190	5,255	893,955	240,835	205,461	95,786	1,037,549	269,266

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอสาบบุรี (ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2559)

3.13 สภาพทางสังคม

1) การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	3	โรง
- โรงเรียนชุมชนบ้านละหารมิตรภาพที่ 113		ตั้งอยู่หมู่ที่ 3
- โรงเรียนบ้านวังไผ่		ตั้งอยู่หมู่ที่ 1
- โรงเรียนบ้านช่องแมว		ตั้งอยู่หมู่ที่ 4
- โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา	1	โรง
- โรงเรียนลาลอวิทยา		ตั้งอยู่หมู่ที่ 2
- สถาบันการศึกษาปอเนาะ	2	โรง
- สถาบันปอเนาะ (บาบอโชะ)		ตั้งอยู่หมู่ที่ 3
- สถาบันปอเนาะ (บาบอมือชี)		ตั้งอยู่หมู่ที่ 4
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3	ศูนย์
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขา		ตั้งอยู่หมู่ที่ 3
- ศูนย์อบรมเด็กประจำมัสยิดบ้านทุ่งน้อย		ตั้งอยู่หมู่ที่ 1
- ศูนย์อบรมเด็กประจำมัสยิดบ้านช่องแมว (นุรุดดิน)		ตั้งอยู่หมู่ที่ 4
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	5	แห่ง

2) สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- มัสยิด	10	แห่ง
มัสยิดดารุลาหมาน(ทุ่งน้อย)		ตั้งอยู่หมู่ที่ 1
มัสยิดนุรุลอิห์ซาน(วังไผ่)		“
มัสยิดดารุลฟุรกอน(บ้านลาลอแบฮา)		ตั้งอยู่หมู่ที่ 2
มัสยิดนุรุลชาอาดะห์(บ้านกูวิง)		“
มัสยิดดารุลอ์บาตะห์(บ้านบูเก๊ะ)		ตั้งอยู่หมู่ที่ 3
มัสยิดดารุลอ์อิห์ซาน(คลองช้าง)		ตั้งอยู่หมู่ที่ 4
มัสยิดนุรุดดิน(ช่องแมว)		“
มัสยิดดารุลนาอีม(บ้านบลูกายามู)		ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
มัสยิดดารุลอ์อิห์ซาน(บลีกู)		“
มัสยิดดารุลยันนะห์(บ้านกอแล)		“
- วัด/สำนักสงฆ์	1	แห่ง
วัดสักชี		ตั้งอยู่หมู่ที่ 1
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลละหาร	1	แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3

3) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน จำนวน 150 คน

3.14 บริการพื้นฐาน

1) การคมนาคม

องค์การบริหารส่วนตำบลละหาร มีเส้นทางที่ติดต่อกับอำเภอ 2 เส้นทาง เป็นเส้นทางลาดยาง

3.15 วิธีการดำเนินชีวิต

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จึงสื่อสารด้วยภาษามลายูท้องถิ่น ส่วนชาวไทยพุทธใช้ภาษาท้องถิ่นภาคใต้ ส่วนภาษาราชการใช้ภาษาไทยกลาง ประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามนั้นต้องละหมาดวันละ 5 เวลา และในทุกๆวันศุกร์ ชาวไทยมุสลิมที่เป็นเพศชาย ที่บรรลุนิติภาวะทุกคนจะต้องทำการละหมาดที่มัสยิดในช่วงเวลา 12.00-13.00 น. ส่วนชาวไทยพุทธมักจะเดินทางไปทำบุญที่วัดสุทธิภาสหรือวัดสักขีเป็นประจำ

3.16 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1) การคมนาคม การจราจร

ข้อมูลถนนและสะพาน ในเขตพื้นที่ตำบลละหาร แยกตามลักษณะดังนี้

ลักษณะถนน/สะพาน	จำนวนสาย/แห่ง
1. ถนนลูกรัง	6
2. ถนนลาดยาง	4
3. ถนนคอนกรีต	17
4. สะพานคอนกรีต	15

2) การไฟฟ้า

ครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ 95%

ครัวเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ 5%

3) การประปา

จำนวนหมู่บ้านที่มีระบบประปาหมู่บ้าน จำนวน 2 แห่ง หมู่ที่ 2,3

3.17 สภาพทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ

- แม่น้ำ	1	สาย
- ลำคลอง	1	แห่ง
- บึง	2	แห่ง
- ห้วย	1	แห่ง

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝาย	1	แห่ง
- บ่อน้ำตื้น	6	บ่อ
- บ่อน้ำโยก	1	แห่ง
- สระ	1	แห่ง

4. ข้อมูลว่าด้วยการพัฒนาอาชีพทางการเกษตร

4.1 ที่ดินทางการเกษตร

1) ลักษณะดินและคุณภาพดิน

พื้นที่ตำบลละหาร อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินทราย ดินเหนียว และดินร่วน มีกลุ่มชุดดินที่ปรากฏในพื้นที่ จำนวน 11 กลุ่ม คือ กลุ่มชุดดินหมายเลข 59 43 6 32 42 26 14 34 17 10 และ 39 ตามลำดับ กลุ่มดินที่พบมากที่สุดในพื้นที่ตำบลละหาร คือ กลุ่มชุดดินที่ 59 43 และ 6 มีรายละเอียดดังนี้

(1) กลุ่มชุดดินที่ 59

ลักษณะโดยทั่วไป : ดินมีการผสมของดินหลายชนิด ซึ่งเกิดจากตะกอนลำน้ำพัดพามาทับถมกัน พบบริเวณที่ราบลุ่ม หรือบริเวณพื้นล่างของหุบเขา มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ มีความลาดชันประมาณ 0-2 % ดินที่พบส่วนใหญ่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว มีลักษณะและคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น เนื้อดิน สีดิน ความลึกของดิน ปฏิกริยาดิน ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับชนิดของวัตถุต้นกำเนิดดินในบริเวณนั้น ๆ ส่วนมากมีก้อนกรวดและเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดิน ได้แก่ชุดดินตะกอน สีน้ำตาลการระบายน้ำเร็ว (AL-P) ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ประโยชน์ในการทำนา ส่วนในฤดูแล้งถ้ามีแหล่งน้ำนิยมใช้ปลูกพืชผักหรือพืชไร่อายุสั้น

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีการระบายน้ำเร็ว มีน้ำแช่ขังในฤดูฝน และดินแฉะเกินไปสำหรับพืช

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ 59 มีศักยภาพเหมาะสมในการทำนาในช่วงฤดูฝน และเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากดินมีความชื้นพอที่จะปลูกพืชไร่ได้หลายชนิดหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว และพื้นที่บางส่วนของกลุ่มดินนี้อยู่ภายใต้ระบบชลประทานโดยเฉพาะในภาคเหนือ ส่วนการปลูกไม้ผลหรือไม่ยืนต้นนั้นไม่เหมาะสม เพราะมีน้ำท่วมขังในฤดูฝนและดินมีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ 59

- ปลูกข้าวหรือทำนา ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ในบางพื้นที่ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก อัตรา 1.5-2.0 ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชตระกูลถั่ว เช่น ปอเทือง โสน โสนอัฟริกัน ฯลฯ เป็นปุ๋ยพืชสด ข้าว ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 35 กก./ไร่ ใส่ระยะปักดำหรือก่อนปลูก และใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตหรือแอมโมเนียมคลอไรด์ อัตรา 20-30 กก./ไร่ หรือปุ๋ยยูเรีย อัตรา 10-15 กก./ไร่ เป็นการใส่ปุ๋ยครั้งที่สอง เมื่อข้าวอายุ 35-50 วัน หลังปักดำ

- ปลูกพืชไร่ ปัญหาการระบายน้ำของดินค่อนข้างเลวถึงเลวในบางพื้นที่ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน การเตรียมพื้นที่ปลูก ในกรณีปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้งหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ควรดำเนินการดังต่อไปนี้ ทำร่องระบายน้ำรอบกระทรงนา กว้าง 40-50 ซม. และลึกประมาณ 20 ซม. แล้วกร่องปลูกมีขนาดสันร่องกว้างประมาณ 2 เมตร และระหว่างสันร่องปลูกมีทางเดิน กว้างประมาณ 30 ซม. เพื่อสะดวกในการให้น้ำและเข้าไปดูแลพืชที่ปลูก ในกรณีเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่อย่างถาวรคือ ปลูกทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ให้ทำคันรอบพื้นที่ปลูก และให้ยกกร่องปลูกแบบถาวร สันร่องกว้างระหว่าง 6-8 เมตร และมีร่องระบายน้ำระหว่างสันร่องปลูก กว้างประมาณ 1.5 เมตร และลึกประมาณ 1 เมตร บนสันร่องปลูกอาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อย โดยการยกแปลงให้สูงขึ้น 10-20 ซม. และกว้าง 1.5-2.0 เมตร เพื่อช่วยการระบายน้ำบนสันร่อง และสะดวกในการเข้าไปดูแลพืชที่ปลูก ปัญหาเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายในบางพื้นที่ แก้ไขโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์เช่นปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมัก อัตรา 1-2 ตัน/ไร่

(2) กลุ่มชุดดินที่ 43

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินทรายบางแห่งมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในเนื้อดินมีสีเทา สีเทาถึงสีขาว หรือสีน้ำตาลปนเทา หรือสีเหลือง พบบริเวณลูกคลื่นลอนลาด บริเวณชายหาดทรายหรือสันทรายชายทะเลบางแห่ง บริเวณที่ลาดเชิงเขา มีความลาดชันประมาณ 2 - 4 % เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างมากเกินไป ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า 1.5 เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก pH 5.5-6.5 แต่ถ้ามีเปลือกหอยปะปนจะมีปฏิกิริยาเป็นด่างปานกลาง ชุดดินไม้ขาว ชุดดินพญา ชุดดินระนอง ได้แก่ชุดดินบาเจาะ หัวหิน หลังสวน สัตหีบ ดงตะเคียน พญา ระนอง ไม้ขาวปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง สับปะรด หรือใช้ปลูกไม้ผล เช่น มะพร้าว มะม่วง พุทรา และมะม่วงหิมพานต์ บางแห่งเป็นป่าละเมาะ หรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินเป็นทรายจัดทำให้มีความสามารถในการอุ้มน้ำได้น้อยเสี่ยงต่อการขาดน้ำ การระบายน้ำ ค่อนข้างมากเกินไป ความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินนี้โดยทั่วไป มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชเศรษฐกิจบางประเภท เช่น มะม่วงหิมพานต์ สับปะรด และพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกปาล์มน้ำมัน มะพร้าว ไม้ผลทุกชนิด และพืชไร่ และไม่เหมาะสมในการปลูกยางพารา กาแฟ โกโก้ ถั่ว และใช้ทำนา

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ 43

- **ปลูกไม้ผล** ปัญหาพื้นที่ที่มีความลาดเท -วางแนวปลูกเป็นแนวระดับ แล้วปลูกพืชคลุมดินพวกพืชตระกูลถั่ว มะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ และสับปะรด
- **ปลูกพืชไร่** ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ถั่ว ข้าวโพด ปลูกเป็นพืชแซม ใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก 4-6 ตัน/ไร่ และใช้ปุ๋ยพืชสด พวกพืชตระกูลถั่ว ปอเทือง และข้าวโพด

(3) กลุ่มชุดดินที่ 6

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการกลุ่มชุดดินที่ 6

- **ปลูกข้าว** ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน 200-300 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ
- **ปลูกพืชผักหรือไม้ผล** ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน 200-300 กิโลกรัม/ไร่ หรือ 0.5-1.0 กิโลกรัม/หลุม เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

2) การถือครองที่ดิน

การถือครองที่ดินในตำบลละหาร อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับที่	ประเภท	จำนวน			
		ไร่	งาน	วา	แปลง
1	โฉนด	4,634	3	55.8	2,560
2	นส.3	1,246	2	2	372
3	นส.3ก	1,478	3	80.3	879
รวม		7,358	8	138.1	3,811

*สำนักงานที่ดินจังหวัดปัตตานี สาขาสายบุรี วันที่ 08 มิถุนายน 2560

3) การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตำบลละหาร อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่รวม จำนวน 8,286 ไร่
การใช้ประโยชน์ที่ดินมีรายละเอียดดังนี้

ลำดับที่	ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
1	ไม้ยืนต้น	3,295	39.76
2	ไม้ผล	2,526	30.48
3	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,171	14.13
4	พื้นที่นา	849	10.24
5	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	233	2.01
6	พื้นที่น้ำ	200	2.41
7	พื้นที่ป่า	12	0.14
รวม		8,286	100%

*สถานพัฒนาที่ดินจังหวัดปัตตานี วันที่ 12 มิถุนายน 2560

การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร (ไร่) ปี 2553

หมู่บ้าน	พ.ก.ทำนา	พ.ก.ปลูกไม้ผล	พ.ก.ปลูกไม้ยืนต้น	พ.ก.ปลูกพืชไร่	พ.ก.ปลูกพืชผัก
1. หุ่น้อย	155	313	744	10	7
2. ลาลอ	130	369	494	18	14
3. เขา	218	227	546	28	8
4. ช่องแมว	232	306	785	17	16
5. ละหาร	90	413	798	39	32
รวม	825	1,628	3,367	112	77

*สำนักงานเกษตรอำเภอสายบุรี วันที่ 08 มิถุนายน 2560

พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ (ไร่) ปี 2559

ทำนา	ลองกอง	ทุเรียน	มังคุด	เงาะ	มะพร้าว	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	พืชไร่	พืชผัก	<u>รวม</u>
212	1,064	132	50	81	1,040	2,315	150	120	80	5,244

*สำนักงานเกษตรอำเภอสายบุรี วันที่ 08 มิถุนายน 2560

**พื้นที่ทำนาจริง ประมาณ 40-50 ไร่ จาก 212 ไร่

4.2 น้ำเพื่อการเกษตร

1) แหล่งน้ำ

จากการสำรวจข้อมูลแหล่งน้ำในพื้นที่ตำบลละหาร อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีดังนี้

(1) แหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่

- แม่น้ำสายบุรี
- คลองไม้แก่น (ม.3, 4)
- คลองกอตอ (ม.3, 4, 5)
- คลองควาย (ม.1)
- บึงละหาร (ม.5)
- บึง (ม.4)

(2) แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่

- บ่อน้ำตื้น
- บ่อบาดาล
- ประปาหมู่บ้าน

- คลองขุด
- ฝายกั้นน้ำ (ม.1)

2) คุณภาพน้ำ

คุณภาพน้ำในพื้นที่ตำบลละหาร อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีการกระจายตัวตามบริบทพื้นที่และสภาพดิน พื้นที่ที่อยู่ติดกับทุ่งนา สภาพดินเป็นดินเหนียว บริเวณที่ราบลุ่ม หรือบริเวณพื้นล่างของหุบเขา จะมีปัญหาเรื่องน้ำ คือ น้ำแดง/ น้ำคั้น ชาวบ้านนำมาใช้ในการทำการเกษตรและอุปโภค แต่ไม่สามารถนำมาบริโภคได้ ซึ่งพบในพื้นที่ทั้ง 5 หมู่บ้านของตำบลละหารตามบริเวณที่เป็นทุ่งนาและดินเหนียว แต่ที่พบมากที่สุด คือ ม.1 บ้านทุ่งน้อย ม.2 บ้านลาลอ และ ม.3 บ้านเขา (บูเกะ) ส่วนพื้นที่ ม.4 บ้านช่องแมว และ ม.5 บ้านละหาร สามารถใช้น้ำบ่อ/ น้ำบาดาลมาบริโภคได้

3) การจัดการ

พื้นที่ที่มีปัญหาเรื่องน้ำแดง ชาวบ้านมีการจัดการโดยการซื้อเครื่องกรองน้ำเพื่อกรองน้ำ (โดยการติดที่กรองน้ำนั้นแต่ละบ้านต้องลงทุนทำเอง) ซื้อมีน้ำกิน และใช้น้ำประปาหมู่บ้าน ส่วนพื้นที่ที่มีปัญหาเรื่องน้ำคั้น คือ ม.1 บ้านทุ่งน้อยนั้น ชาวบ้านยังไม่มีการจัดการ เพราะพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่นาและนาร้าง ซึ่งกลายเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ชาวบ้านไม่ทำนา

4.3 กลุ่มองค์กรและกระบวนการผลิต

1) ปฏิทินฤดูกาลประกอบอาชีพ

ตารางแสดงปฏิทินฤดูกาลประกอบอาชีพตำบลละหาร

กิจกรรม/ฤดูกาล		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ปลูกพืช													
▶ ยาง (กรี๊ด)		ทั่วม	☑	☑	ผลิใบ	ผลิใบ	ฝน	ฝน	ฝน	☑	☑	ทั่วม	ทั่วม
▶ ทำนา	- ดำนา										☑	☑	
	- เกี่ยข้าว	☑	☑										
▶ ไม้ผล	- เงาะ ลองกอง มังคุด				☑	☑	☑	☑	☑				
	- ทุเรียน				☑								
▶ ผัก	-แตงกวา ข้าวโพดแดง กล้วย กล้วย กล้วย ลิสง ถั่วลิสง มันสำปะหลัง					☑	☑	☑	☑	☑	☑		
▶ ตาลโตนด	- น้ำตาล (ทุเวาะ)	☑	☑	☑	☑	☑	☑	☑	☑	☑	☑		
	- น้ำส้มสายชู	☑	☑	☑									
2. เลี้ยงสัตว์	- วัวพันธุ์	☑	☑	☑	☑	☑	☑	☑	☑	☑	☑	☑	☑
	- โคขุน (เพื่อกรุบ้าน)					☑	☑	☑	☑	☑			

กิจกรรม/ฤดูกาล		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	- แปะ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	-ปลากะพง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	-ปลาหีบหิม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
3. ค้าขาย		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. กิจกรรม/ประเพณี	- อาซูรอ	✓	✓										
	- เมาลิด			✓	✓								
	-อบรมภาคฤดูร้อน ตาดีกา				✓								
	-ตาดีกาสัมพันธ์				✓								

2) การทำมาหากินและเศรษฐกิจ

ตารางแสดงข้อมูลด้านการทำมาหากินและเศรษฐกิจ

ประเภทของอาชีพ	จำนวนครัวเรือน	รายได้ รายจ่าย	ช่วงเวลาที่ทำ	ปัญหาในอาชีพ	วิธีการแก้ไข	รายละเอียด
ทำสวน กรีดยาง (อาชีพหลัก)	50%	ขี้นยาง 21 บาทต่อ 1 กก. รายได้ไม่พอรายจ่าย	05.00-08.30	ราคายางไม่พอกับรายจ่ายต่อวัน	ปลูกผักสวนครัวในครอบครัวเพื่อลดรายจ่าย ส่งเสริมอาชีพอื่นๆ เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ วัว	คนในหมู่บ้านมีอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ
ปลูกผักปลอดสาร	30%	ไม่เพียงพอต่อครอบครัว	17.00-18.30	- ศัตรูพืช -ดินไม่สมบูรณ์ -ที่ดินในการเพาะปลูกไม่เหมาะสม	ต้องการเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชโดยไม่ต้องใช้สารเคมี ต้องการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาส่งเสริมในการทำปุ๋ยชีวภาพแต่ละครัวเรือน	
เลี้ยงสัตว์ (วัว แพะ)	20%	สามารถเลี้ยงครอบครัวได้	07.00 เอาออกจากคอก 12.00 ให้น้ำ 17.00 เอาเข้าคอก	ขาดหญ้าและยาในการรักษา อาหารเสริม ต้องการสัตว์ที่เหมาะสมในพื้นที่	อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมในเรื่องหญ้าเลี้ยงสัตว์	
ปลูกปาล์ม	5%	รายได้ดี		ที่รับซื้อไม่มี ขาดเรื่องปุ๋ย ต้นทุนสูง	ส่วนมากจะไปขายคนนอกพื้นที่	

3) กลุ่มองค์กรในชุมชน

จากการเก็บข้อมูลกลุ่มและองค์กรในชุมชนตำบลละหาร พบว่า องค์กรที่ขับเคลื่อนในประเด็นอาชีพ มีทั้งหมด 15 กลุ่ม

ตารางแสดงกลุ่ม องค์กรในชุมชนตำบลละหาร

หมู่	กลุ่ม/ องค์กร	จำนวน สมาชิก (คน)	ปีที่ก่อตั้ง	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงานที่ สนับสนุน	สถานะภาพ		
							สถานะ	จุดแข็ง	จุดอ่อน
ม.1	1.กลุ่ม เกษตรกร สวนยาง	57	2555	เพื่อรวบรวมผลผลิตยาง	1.รวบรวมผลผลิตยาง 2.รวมสมาชิกเพื่อทำอาชีพ เสริม(ถั่วทอด)	เกษตร อำเภอละ หาร	กำลังพัฒนา	รวบรวมยาง คุณภาพดี	ไม่สามารถ กำหนดราคา เองได้
	2. กลุ่ม น้ำพริก	25	2560	1.เพื่อส่งเสริมอาชีพแก่คนใน ชุมชน 2. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์แก่ คนในชุมชน	ผลิตน้ำพริกและน้ำปลา หวาน	พข,	กำลังพัฒนา	ผลิตง่าย จำหน่าย ง่าย	ระบบการ จัดการในกลุ่ม ยังไม่ลงตัว
	3.กลุ่ม เฟอร์นิเจอร์	20	2559	เพื่อส่งเสริมอาชีพแก่คนใน ชุมชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น	ผลิตเฟอร์นิเจอร์ โต๊ะเก้าอี้ ตกแต่ง และผลิตภัณฑ์ DIY	พข	กำลังพัฒนา	เป็นผลิตภัณฑ์ที่มี ความแตกต่างกับ กลุ่มอื่น	1.งบประมาณ ในการต่อยอด ผลิตภัณฑ์ 2.ระบบการ จัดการในกลุ่ม ยังไม่ลงตัว
	4. ศูนย์สาธิต การตลาด	205	2547	เพื่อรวบรวมและจำหน่ายสินค้า เกษตร	จำหน่ายสินค้าเบ็ดเตล็ดและ สินค้าทางเกษตร	พข., อบต.	เข้มแข็ง		

หมู่	กลุ่ม/องค์กร	จำนวนสมาชิก (คน)	ปีที่ก่อตั้ง	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงานที่สนับสนุน	สถานะภาพ		
							สถานะ	จุดแข็ง	จุดอ่อน
	5.กลุ่มรักษ์ ลุ่มน้ำสาย บุรี	105	2540	เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ สัตว์น้ำ และนิเวศน์	อบรมค่ายเด็ก อบรมการทำ วังปลา และปล่อยพันธุ์ปลา	พอช., ทสจ.	เข้มแข็ง	มีเครือข่ายในระดับ อำเภอ (4 อำเภอ)	ขาด งบประมาณ
	6.กลุ่ม เศรษฐกิจ พอเพียง	30	2557	ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้	อนุรักษ์พันธุ์พืชหายาก	พช.	กำลังพัฒนา		
ม.2	7.กลุ่มปุ๋ย ชีวภาพ	35	2551	ให้เกษตรกรได้ใช้ปุ๋ยชีวภาพ ราคาถูก ใช้สะดวกในท้องที่ (บางอย่าง) ลดสารเคมี	ผลิตปุ๋ยจำหน่ายให้กับ สมาชิก	ยุทธศาสตร์ ภาค ประชาชน	เข้มแข็ง	1.ใช้วัตถุดิบและใช้ แรงงานในพื้นที่ 2.ราคาถูก 3.ใช้เกิดผลดี (เฉพาะยาง, มะพร้าว,ปาล์ม) ยกเว้นผัก	1.การรวมตัว ในสมาชิกยัง น้อยอยู่ 2.การผลิตใน แต่ละครั้งต้อง ใช้เวลา ไม่ทัน ต่อความ ต้องการของ สมาชิก (สมาชิก) 2 อาทิตย์
	8. กลุ่มทำ ขนมบ้าน ลาลอ	26	2554	1.ลดการว่างงาน สร้างรายได้ 2.เพื่อการฟื้นฟูภูมิปัญญา ชาวบ้าน	อบรมให้สมาชิกทำขนม เช่น ขนมปัง สาลี่ และโดนัท	กศน.	อ่อน		

หมู่	กลุ่ม/องค์กร	จำนวนสมาชิก (คน)	ปีที่ก่อตั้ง	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงานที่สนับสนุน	สถานะภาพ		
							สถานะ	จุดแข็ง	จุดอ่อน
	9.กลุ่มออมทรัพย์	102	2536	1.สามารถให้สมาชิกรู้จักเก็บออม 2.เพื่อให้สมาชิกบรรเทาความเดือดร้อน	1.ประชุมส่งเงินสะสมทุกวันที่ 11 ของทุกเดือน 2.ประชุมปันผลทุกเดือน ธันวาคมของทุกปี	พช.	เข้มแข็ง	ช่วยเหลือคนยากจน ,ผู้มีรายได้น้อย	สมาชิกบางคนไม่รักษาสัจจะ
	10.กลุ่มออมทรัพย์ (อามานะห์)	400	2546	1.เพื่อให้สมาชิกได้กู้ยืมบรรเทาความเดือดร้อน 2.เพื่อให้สมาชิกกู้ยืมผ่อนรายเดือน	1.ประชุมคณะกรรมการทุกเดือน 2. ชำระเงินผ่อน,สัจจะทุกวันที่ 1-5 ของทุกเดือน	ชาวบ้านจัดการด้วยตนเอง	เข้มแข็ง	ช่วยเหลือคนยากจน,ผู้มีรายได้น้อย	สมาชิกบางคนไม่รักษาสัจจะ
ม.3	11 กลุ่มโคขุน	19	2558	ส่งเสริมรายได้แก่คนในหมู่บ้าน	เลี้ยงโคเพื่อขาย	สหกรณ์จังหวัด, หน่วยงาน ทหารพัฒนา	กำลังพัฒนา	ผลิตสายพันธุ์วัวพันธุ์ดี	ในหมู่บ้านไม่มีพื้นที่ปลูกหญ้า
	12กลุ่มเห็ดนางฟ้า	11	2560	ส่งเสริมอาชีพเพื่อเกิดรายได้แก่คนในหมู่บ้าน	ผลิตก้อนเชื้อเห็ด	พช.	กำลังพัฒนา	มีความรู้ในการเพาะเห็ด	ระบบการจัดการในกลุ่มยังไม่ลงตัว
ม.4	13.กลุ่มงานแกะสลักไม้	30	2557	1.เพื่อให้กลุ่มเยาวชนมีงานทำ 2.เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เสริม 3.เพื่อให้ชาวบ้านมีความสามัคคี	1.จัดอบรมของกลุ่มคน. (เป็นรายชั่วโมง) 2.จัดบูท เช่น ร้าน Otop, วัฒนธรรม	พช.	เข้มแข็ง	1.เยาวชนมีงานทำ 2. เยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์/ห่างไกลจากยาเสพติด	งบประมาณในการจัดกิจกรรมมีไม่เพียงพอ

หมู่	กลุ่ม/ องค์กร	จำนวน สมาชิก (คน)	ปีที่ก่อตั้ง	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงานที่ สนับสนุน	สถานะภาพ		
							สถานะ	จุดแข็ง	จุดอ่อน
	14.กลุ่ม เศรษฐกิจ พอเพียง	25	2558	มีงานทำ/เพิ่มรายได้ลดรายจ่าย	-ศึกษาดูงานที่โคกโพธิ์ กลับไปปฏิบัติ	เกษตร อำเภอ	กำลังพัฒนา	ใช้ทรัพยากรใน หมู่บ้านให้เป็น ประโยชน์	ชาวบ้านยังไม่ เข้าใจ เป้าหมายและ เศรษฐกิจ พอเพียง
ม.5	15.กลุ่มผลิต กระเช้า เถาวัลย์	15	2549	เพื่อส่งเสริมอาชีพแก่คนใน ชุมชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น	ผลิตกระเช้าจากเถาวัลย์ หลายแบบ	เกษตร อำเภอ	เข้มแข็ง	วัตถุดิบหาง่าย	การผลิตไม่ทัน ต่อความ ต้องการของ ตลาด

4) สัมภาษณ์กลุ่มอาชีพ

จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (Indept Interviews) และการประชุมกลุ่ม (Focus Groups) กลุ่มเกษตรกร พบว่ามีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาทำการศึกษาต่อได้ ได้แก่

(1) กลุ่มเกษตรกรสวนยาง หมู่ 1

เริ่มเมื่อปี 2555 แรกเริ่มมีสมาชิกเข้าหุ้น 12 คน จุดเริ่มต้นจากปัญหาที่ไม่มีที่รับซื้อ จึงรวมกลุ่มสมาชิก 12 คน เพื่อรับซื้ออย่างกันเองจากการระดมทุนจากสมาชิก และหน่วยงาน สกย.สนับสนุนตาช้างให้ โดยมีขั้นตอน คือ รับซื้อยางทุกชนิด ทั้งยางแผ่นและชียาง รวบรวมแล้วนำไปขายที่บริษัทไทยเทคปัตตานี ต่อมาทางบริษัทให้โคตสำหรับสมาชิกเพื่อสามารถขายยางในราคาสูงกว่าปกติได้

-ในปี พ.ศ.2558 กลุ่มหลักเป็นระบบสหกรณ์ มีเจ้าหน้าที่บัญชี ทุกๆปีมีการปันผล ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิกเข้าหุ้นเพิ่มเป็น 53 คน

-สมาชิกจะมีการลงทุนได้จำกัดไม่เกิน 10 หุ้นละๆ 100 บาท สมาชิกที่สามารถเข้าร่วมหุ้นได้ต้องอยู่ในอำเภอสาวยบุรี แต่คนที่ไม่เป็นสมาชิกที่มาขายยางจะมีเงินคืนเฉลี่ยสิ้นปี ปัจจุบันทางกลุ่มพยายามจะทำให้เป็นยางเครป ซึ่งยางเครปจะมีราคาเป็น 2 เท่าของราคารายปกติ ยางเครปนี้เป็นที่ต้องการของตลาด

ปัญหาของกลุ่ม

คนที่ทำสวนยางที่ไม่ได้เป็นสมาชิกยังผลิตรายไม่ได้มาตรฐานที่กำหนดไว้และส่วนมากมาจากชาวบ้าน ที่มีจะนำเศษไม้ เศษถุงมียางผสมยาง เพื่อให้ได้น้ำหนัก

แนวโน้ม/การต่อยอด

- ผลิตถุงมียาง(เคลือบน้ำยาง) ขายกับหน่วยงานรัฐ และรัฐวิสาหกิจ เช่น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นต้น

- ผลิตยางเครป ซึ่งช่วงนี้รอให้โรงผลิตเสร็จก่อน ส่วนเครื่องผลิตยางเครปมีแล้ว สนับสนุนโดยผู้ว่าราชการจังหวัด

(2) กลุ่มปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด หมู่ 2

มีสมาชิกทั้งหมด 35 คน ครอบคลุมทั้งตำบล จุดเริ่มต้น โดย สนับสนุนการทำโรงจากจังหวัด โครงการยุทธศาสตร์จังหวัด จากนั้นไปอบรมการทำปุ๋ยอัดเม็ดที่ค่ายหลังจากได้โครงการ

การลงทุน ให้สมาชิกลงทุนเป็นหุ้น หุ้นละ 100 บาท รวม 13,200 และยืมเงินของอบต. โครงการเศรษฐกิจชุมชน หมู่บ้านละ 200,000 บาท ปัจจุบัน จ่ายหมดแล้ว การแบ่งเงินปันผลตามหุ้นของแต่ละคนหุ้นละ 10 บาท จ่ายทุกสิ้นเดือนธันวาคมของทุกปี

เงินหมุนเวียนของกลุ่มทั้งหมด จำนวน 33,600 บาท โดยแบ่งเป็นเงินในธนาคาร 30,000 บาท และเงินสดในมือ จำนวน 3,600 บาท

การตลาด ลูกค้าทั้งในพื้นที่ และนอกพื้นที่ มารับซื้อที่กลุ่ม

กระบวนการผลิต

- วัตถุดิบที่ใช้ ชีวจากในและนอกพื้นที่ ปุ๋ยยูเรีย ฟอสเฟส
- ขั้นตอน นำส่วนผสมทั้งหมด หมักบนพื้นซีเมนต์คลุมด้วยผ้า 2 อาทิตย์ บรรจุกระสอบ 25 กก. ครั้งละประมาณ 70 กระสอบ ปัจจุบันไม่ทำแบบอัดเม็ดแล้ว หยุดหลายปี เพราะมีปัญหาจุลินทรีย์ตาย กระบวนการทำยุ่งยาก ขายราคาสูงไม่ได้เพราะชาวบ้านไม่มีเงินซื้อ อีกทั้งยังมีแรงงานไม่พอ ไม่มีใครอยากทำ ปัจจุบันมีคนทำเพียงคนเดียว โดยจ้างผสม กก.ละ 1.50 บาท และบรรจุกระสอบ กก.ละ 5 บาท
- ราคาขาย ปุ๋ยหมัก กระสอบละ 200 บาท ปุ๋ยอัดเม็ด กระสอบละ 150 บาท

ปัญหา

- แรงงานน้อย ไม่มีคนสานต่อ ผู้นำอายุมากแล้ว
- ไม่มีใครอยากทำ เพราะเหม็น งานไม่สบาย
- ผลผลิตไม่พอกับตลาด

(3) กลุ่มเลี้ยงโคแม่พันธุ์ หมู่ 3

กลุ่มมีสมาชิกทั้งหมด 19 คน โดยการคัดเลือกจากคนที่เลี้ยงวัวอยู่แล้ว กลุ่มได้มีการจัดวิสาหกิจถูกต้อง ปัจจุบันมีจำนวนวัวทั้งหมด 60 ตัว เริ่มก่อตั้งกลุ่มเมื่อปี 2558 เริ่มจากการที่ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 ของบประมาณจากสหกรณ์ จำนวน 400,000 บาท เพื่อซื้อวัวมาให้สมาชิกเลี้ยง โดยแบ่งให้เลี้ยง เท่าๆ กัน และมีวัวกลาง 5 ตัว ที่ผู้ใหญ่เป็นคนดูแล ต่อมาหน่วยงานทหารพัฒนาได้เข้ามาสนับสนุนเรื่องของการสร้างคอกวัวให้สมาชิก คนละ 3,700 บาท และคอกกลาง 8,000 บาท

การจัดการกลุ่ม เมื่อสมาชิกขายวัวแล้วต้องเอาเงินกลุ่ม ตัวละ 300 บาท ถึงแม้ว่าจะขายวัวราคาเท่าไรก็ตาม ปัจจุบันกลุ่มมีเงิน 3,000 บาท

กลุ่มได้ทำกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ สำหรับสมาชิกกลุ่มเลี้ยงโคพันธุ์ จะต้องจ่ายเงินเดือนละ 100 บาท ปัจจุบันมีเงินประมาณ 26,600 บาท แต่ยังไม่สามารถนำเงินมาบริหารกลุ่มเนื่องจากกลุ่มเพิ่งได้ก่อตั้งเริ่มต้องเก็บไประยะ

มีชาวบ้านแจ้งความประสงค์สมัครเป็นสมาชิกเพิ่ม อีก จำนวน 7 คนแต่ยังไม่มียกงบประมาณสนับสนุนคอกวัว กลุ่มจะให้แจ้งชื่อมาก่อนถ้ามีงบประมาณก็จะรับเป็นสมาชิกกลุ่ม

ปัญหาของกลุ่ม คือ มีปัญหาเรื่องอาหารของวัวในช่วงฤดูแล้ง และปัญหาน้ำท่วม เคยมีการส่งสมาชิกไปอบรมเรื่องการทำอาหารวัว แต่กลับมาไม่ทำ ให้กินหญ้าแถวหมู่บ้าน

ช่องทางการตลาดมีพ่อค้าคนกลางติดต่อโดยตรงและรับซื้อถึงที่บ้าน

(4) กลุ่มเพาะเห็ดนางฟ้า หมู่ 3

เริ่มจัดตั้งเมื่อเดือนมกราคม 2560 ประมาณ 5 เดือนได้รับงบประมาณ จากทบ.จำนวน 500,000 บาท เพื่อผลิตก้อนเชื้อเห็ดและขายเห็ดสด มีคณะทำงาน 5 คน รับผิดชอบในการบริหารจัดการ โดยจ้างเด็กในพื้นที่ทำงานผลิตก้อนเชื้อ

ขั้นตอนการผลิต วัตถุดิบหลัก คือขี้เลื่อย สั่งซื้อมาจากประจวบคีรีขันธ์ นำหัวเชื้อมาผสมแล้วอัดใส่ถุงใส่หัวขวด ระยะเวลาเพาะเชื้อ 1 เดือน หลังจากนั้น 7 วัน เริ่มมีผลผลิต สามารถเก็บไปขายได้ ใน 1 ก่อนใช้ได้ 5 เดือน

ต้นทุนการผลิต ก้อนละ 3.42 บาท ขายคนในชุมชน ก้อนละ 5 บาท นอกชุมชน 7 บาท กำไร ก้อนละ 3.58 บาท หรือ 1.58 บาท ส่วนเห็ดสดราคา กก.ละ 70 บาท

สถานที่กลุ่ม อยู่ในช่วงกำลังพัฒนา มีเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 10,000 บาท

การตลาดส่วนของก้อนเชื้อ มีลูกค้าที่เป็นชาวบ้านในชุมชน โรงเรียนในพื้นที่ และโรงเรียนนอกพื้นที่ มารับซื้อที่โรงเรียน

ปัญหาที่พบ

- ผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า ผลิตไม่ทัน แรงงานน้อย
- ศัตรูเห็ด เชื้อรา แมลงสาป หนู แก้ด้วยการใช้จุลินทรีย์บาซิลลัส
- เชื้อที่ซื้อจากโรงงาน มีสภาพอ่อนทำให้ผลผลิตออกมาไม่ดี แก้ด้วยการผลิตเชื้อเอง
- การสั่งซื้อวัตถุดิบยังกระจาย
- การตลาด ผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้าซึ่งทางกลุ่มแก้ปัญหาด้วยการพยายามเพิ่มคนงานเป็น 2 คน ที่มีความรู้สามารถทำได้และต้องมีความรู้ความรู้เพียงพอ
- ยังไม่ได้นำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์
- หน้าฝนจะเสี่ยงต่อประสิทธิภาพผลผลิต ซึ่งจะให้ผลผลิตที่ดี 60% เสีย 40%

ต้องการการสนับสนุน : ความรู้ การพัฒนาศักยภาพคนทำงาน

(5) กลุ่มเฟอร์นิเจอร์งานแกะสลักไม้ หมู่ 4

มีสมาชิก 20 คน ส่วนใหญ่เป็นเด็กกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด ยังไม่เป็นกลุ่มที่เข้มแข็ง แต่มียอดขายดีมาก มีปัญหาเรื่อง เนื่องจากมีแรงงานไม่เพียงพอ คนในกลุ่มยังมีฝีมือไม่เพียงพอ

(6) กลุ่มปลูกหญ้าเนเปีย หมู่ 4

เพื่อเลี้ยงวัวและขาย ซึ่งหญ้าเนเปียจะมีโปรตีนสูงเหมาะกับการเลี้ยงวัว ราคาขายอยู่ที่ กิโลกรัมละ 2 บาท กรณีลูกค้ามารับเอง แต่ถ้าไปส่งจะเพิ่มราคาเป็น กิโลกรัมละ 2.50 บาท ปัญหา คือ หญ้าชนิดนี้ขาดน้ำไม่ได้ จะมีปัญหาช่วงหน้าร้อน หญ้าจะตายหรือไม่สวย

(7) กลุ่มตะกร้าเถาวัลย์ หมู่ 5

เริ่มจากการที่ทัศน. มาจุดประกาย นายเจอะอาแซ วามิง ประธานกลุ่ม เป็นคนคิดค้นตะกร้าจากวัตถุดิบในชุมชน หลังจากนั้นก็ได้มีการการจัดกลุ่มสอนการทำตะกร้าโดย นายเจอะอาแซเป็นคนสอน มีสมาชิก 20 คน ปัจจุบันที่ทำประจำ 7 คน

ไม่เคยมีหน่วยงานใดมาให้การสนับสนุนเรื่องงบประมาณ

มีผลิตภัณฑ์ตะกร้า 7 แบบ

วิธีการผลิต

- วัสดุ/อุปกรณ์ : ย่านตาปลา ย่านนมแมว ตะปู เลคเกอร์
- ทำการสานตามแบบที่ได้รับออเดอร์ จำนวนการผลิต 1 วัน 10 ใบ ต่อ 1 คน
- ทาเลคเกอร์สีผงแดด 1 วัน

ต้นทุนการผลิต 100 บาท ขายได้ 500 บาท ได้กำไร 400 บาท การตลาด มีออเดอร์จากในและนอกพื้นที่

จุดเด่นของกลุ่ม คือ มีผู้นำที่เข้มแข็ง พยายามรักษาสภาพกลุ่มให้มากที่สุด ไม่ให้ล้มเลิกไป มีการทำผลิตภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ และออกงานสม่ำเสมอ

ปัญหาคนไม่ค่อยทำแล้ว เพราะวัตถุดิบอยู่ในป่า เพราะหว่าดระวางทหารลาดตระเวน

การบริหารจัดการกลุ่ม ประธานรับออเดอร์และส่งต่อสมาชิก รายได้จะได้กับสมาชิกที่ทำทั้งหมด ไม่ได้มีการเอาเข้ากลุ่ม มีเพียงการรวมกลุ่มเพื่อทำผลิตภัณฑ์ร่วมกันเท่านั้น

5) แนวทางในการพัฒนาอาชีพทางการเกษตรตำบลหาร

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานที่ส่งเสริม/ สนับสนุนซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐ พบว่า ทางหน่วยงานได้มีแนวคิดให้เกษตรกรในพื้นที่ตำบลหารส่งเสริมทำอาชีพเกษตร และมีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาอาชีพทางการเกษตรตำบลหาร ดังนี้

1. ปรับวิธีคิดการทำอาชีพเกษตรให้มีความยั่งยืนและต่อเนื่อง เนื่องจากที่ผ่านมาการทำเกษตรต้องหยุดทำเนื่องจากงบประมาณหมดไป
2. หน่วยงานที่ส่งเสริมมีความพร้อมในการสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรเสมอ เกษตรกรควรต้องให้ความสำคัญต่อความรู้และการพัฒนาอาชีพเกษตร
3. มองถึงความต้องการและความสนใจของชาวบ้านอย่างแท้จริง ควรมีการสำรวจกลุ่มเกษตรกรที่ทำกันอย่างจริงจังและสนับสนุนกลุ่มนั้นอย่างจริงจังและต้องมีความต่อเนื่องด้วย
4. การแก้ปัญหาที่ผ่านมามาทางหน่วยงานเกษตรตำบลได้มีการส่งเสริมการปรับพื้นที่ให้ได้ใช้ประโยชน์ ซึ่งเกษตรกรยังไม่ได้ทำอย่างจริงจัง เนื่องจากมีปัญหาในงบประมาณต้องลงทุนประมาณ 10 ล้านบาท แต่ชาวบ้านที่ต้องการทำจริงๆ มีน้อย อาจจะไม่คุ้มกับการลงทุน
5. หน่วยงานที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรขาดการทำข้อมูลเชิงบูรณาการร่วมกัน จึงไม่สามารถเห็นศักยภาพและปัญหาภาพรวมในระดับตำบลได้

6. องค์การบริหารส่วนตำบลละหารมีแผนที่จะจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าประจำตำบลซึ่งตั้งอยู่หน้าถนนเพชรเกษม ระหว่าง ปัตตานี – ยะลา เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมีช่องทางในการจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร

6) ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่

พยายามสร้างกลุ่มให้มีความเข้มแข็งด้วยตนเองก่อน ไม่ควรรอความช่วยเหลือจากหน่วยงานรัฐเพียงอย่างเดียว

7) ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการทำงาน

ข้อเสนอแนะต่อการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

1. การทำผังตำบลควรใช้ระยะเวลา 2 วันจึงจะสำเร็จสมบูรณ์
2. เนื่องจากวันและเวลาเป็นช่วงรอมฎอนควรต้องสอบถามความพร้อมผู้ให้ข้อมูล และต้องประเมินสถานการณ์และการปรับแผนในการลงพื้นที่ทุกวัน
3. การสื่อสารระหว่างหน่วยงานรัฐกับคณะทำงานเก็บข้อมูลสื่อสารเข้าใจไม่ตรงกัน
4. ข้อมูลของหน่วยงานรัฐบางหน่วยงานและข้อมูลที่ได้มาจากชาวบ้านบางครั้งเป็นข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน

8) ข้อเสนอแนะจากประเด็นในการศึกษา

ข้อมูลในการลงพื้นที่ส่วนใหญ่จะไม่ได้ข้อเท็จจริงเสมอไป ควรต้องฟังผู้นำชุมชน เนื่องจาก ผู้นำชุมชนรู้ข้อมูลเชิงลึกได้

ภาคพนาก

1.การลงพื้นที่เก็บข้อมูล

ตารางการลงพื้นที่เก็บข้อมูลแนวทางการพัฒนาอาชีพทางการเกษตร ตำบลละหาร อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีดังนี้

วัน/เวลา	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย
วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2560	- สัมภาษณ์ - ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน - สำรวจพื้นที่ทำการเกษตร	- นายชากรรียา วานี (ผู้ใหญ่บ้านม.4) - นายฟาริก กอรา (ผู้ใหญ่บ้านม.2)
วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2560	- สัมภาษณ์ - เก็บข้อมูลพื้นฐาน	- นายยะฮ์กูบ มะแซ (นายกอบต.ละหาร) - นายอับดุลการิม และ (ปลัด อบต./เลขาธิการสภาตำบล) - นายอับดุลฮาลิม กือมิง (ผู้ใหญ่บ้านม.3) - นายเจอะอาแซ วามิง (ประธานกลุ่มประดิษฐ์กระเช้าย่านเกววัลย์)
วันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2560	- ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำแผนที่/แผนผังเดินดินตำบลละหาร	- ตัวแทนชุมชน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐ
วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2560	- สัมภาษณ์ - เก็บข้อมูลพื้นฐาน	- นางสาวอารีนา หะสาเมาะ (นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลละหาร)
วันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2560	- สัมภาษณ์	- นางสาวคร ดำมณี (อดีตข้าราชการครู/รองประธานกลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ)
วันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2560	- สัมภาษณ์	- นายณรงค์ มะลี (นักวิชาการเกษตรชำนาญการ สำนักพัฒนาที่ดินปัตตานี ต.บ่อทอง อ.หนองจิก จ.ปัตตานี)
วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2560	- สัมภาษณ์	- นายนายมะรุติง ดาหะลี (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านม.1/ประธานกลุ่มยางก้อนถ้วย)

2. รายชื่อคณะสำรวจและเก็บข้อมูล

- นางสาวสุไริยา วานี
- นางสาวอาแอเสาะ ดอเลาะ
- นางสาวสากีเราะห์ มูซอ
- นางสาวรีชาวดี หมาดอมา
- นายมะรุสตัน อาแว

/ / / / / / / / / / /